

Houtverwerker investeert en innoveert op meerdere fronten

Unilin verplaatst laminaatvloerenproductie van Zweden naar Wielsbeke

Roel Jacobus • economiejournalist

Unilingroep uit Wielsbeke bevestigt zijn positie als sterkhouders van de West-Vlaamse industrie. De divisie Panels integreerde dit jaar concurrent Spano (Oostrozebeke) en besteedt daar 40 miljoen euro aan nieuwe uitrusting en rationalisering. De divisie Flooring (bekend van het merk Quick Step) investeerde 45 miljoen euro in een nieuwe fabriek voor vinylvloeren en bracht de productie van de overgenomen Zweedse laminaatconcurrent Pergo over naar Wielsbeke.

Met de inzet van ruim 1.850 medewerkers in 5 West-Vlaamse vestigingen is Unilin een belangrijke industriële factor voor de West-Vlaamse economie. De houtverwerkende groep, die sinds 2005 ressorteert onder de beursgenoteerde Amerikaanse groep Mohawk, telt drie grote productdivisies die ook alle drie een belangrijke poot hebben in de Noordzeeprovincie: **Flooring** (laminaat, samengesteld parket en vinyl), **Panels** (MDF, HDF, spaanplaten en gemelamineerde platen) en **Insulation** (dakelementen en isolatieplaten).

LIVYN MADE IN BELGIUM

Eind 2011 besliste Unilin om te investeren

in een nieuwe vloerbekleding die aan een sterke opmars bezig is: hoogwaardige vinyltegels of **Luxury Vinyl Tile (LVT)**. In juni 2013 werd het project voor de bouw van een eigen fabriek goedgekeurd en kon een uitgebreid engineering team van start gaan met de realisatie. Met een investering van maar liefst 45 miljoen euro realiseert Unilin een sterk geautomatiseerd productieproces met de laatste technologische ontwikkelingen uit de LVT-industrie.

“De diversiteit van taken in een project van dergelijke omvang was enorm: bouwwerken, machinefuncties, thermische olie-installatie

voor proceswarmte, koelinstallatie voor proceskoeling, uitbreiding hoogspanningsinstallatie, laagspanningsvermogenverdeling, enz. In totaal kwamen er productiegerelateerde machines van meer dan 20 verschillende leveranciers. Parallel met de realisatie van het project, ontwikkelden de R&D-engineers het product verder. Het innovatieve en made in Belgium productieproces werd geoptimaliseerd op basis van tests bij de verschillende machineleveranciers”, aldus Unilin.

De productie onder de commerciële naam Livyn zit intussen in een opstartfase en zal vanaf mei 2015 op volle toeren draaien.

De indrukwekkende lijn is 430 meter lang en kan tot 6 miljoen m² vinylvloeren per jaar produceren. Dit komt overeen met ongeveer 7.000 m² per ploeg per dag. De nieuwe fabriek betekent extra werkgelegenheid voor minstens **45 voltijdse equivalenten**.

De Vlaamse regering kende 1 miljoen euro ecologisteun toe omwille van de duurzaamheid en energie-efficiëntie van het productieproces. Dankzij een volledig gesloten materiaalkringloop kan het eigen afval voor 100% hergebruikt worden.

Productie van Zweden naar Wielsbeke

Maar er beweegt nog meer in de afdeling Flooring. In de loop van 2013 en 2014 werd de productie van de einde 2012 overgenomen Zweedse laminaatfabrikant Pergo naar Wielsbeke verplaatst. Dat heeft uiteraard een gunstig effect op de tewerkstelling in deze plant die ook werd versterkt met diverse machines. Pergo vond overigens in 1977 de laminaatvloer uit. De merknaam Pergo werd behouden en de site in het Zweedse Trelleborg fungeert voortaan als distributiecenter en regionaal hoofdkwartier voor de Scandinavische markt. Unilin wil de bevoorrading met 3 miljoen m² vloerproducten per jaar geleidelijk opbouwen tot 50% per schip,

naast het wegtransport. Daarvoor creëert het een transportcorridor via de **River Terminal Wielsbeke**, naar de havens van Antwerpen en Malmö (zie ook Spectrum pagina 40).

In 2014 rondde Unilin Flooring ook een miljoeneninvestering - een precies bedrag werd niet genoemd - af in een fabriek voor uit meerdere lagen samengesteld parket

” Lode De Boe, president Unilin Panels: De platenindustrie is te conservatief, daarin kunnen we nog enorm veel innoveren.

in het Tsjechische Vyskov. De nieuwe productiesite in Tsjechië zorgt voor kortere toevoerlijnen naar de Europese markt, wat de ecologische voetafdruk met 75% zou moeten verkleinen. De vrijgekomen capaciteit in de Unilinfabriek in Maleisië (actief sinds 2009) zal benut worden om een verdere groei in Azië, de VS, Australië en Latijns-Amerika te ondersteunen.

Unilin Panels integreert Spano

De consolidatiegolf van de jongste decennia in de Europese spaanplatenindustrie liet ook Vlaanderen niet onberoerd. Van de ooit tientallen bedrijven bleven tot vorig jaar nog enkel Unilin uit Wielsbeke en Spano

uit Oostrozebeke over. Na de overname van Spano door Unilin in mei vorig jaar, vormen de voormalige concurrenten sinds 1 juni 2014 één operationele entiteit, Unilin Division Panels.

”Wilden we in de internationale spaanplatenindustrie nog een rol spelen, dan hadden we geen andere keuze dan samengaan”, vertelt divisiepresident **Lode De Boe** in september 2014 in het magazine **Ondernemers in West-Vlaanderen**.

De samensmelting gaat gepaard met een ambitieus investeringsprogramma van 40 miljoen euro om door kostenefficiëntie en innovatie de (West-)Vlaamse spaanplatenindustrie duurzaam te verankeren.

Lode De Boe: “Zonder fusie hadden zowel Unilin Panels als Spano gigantisch moeten investeren zonder daarom competitieve schaalgrootte te verwerven. Door de overname bekomen we niet alleen voldoende schaalgrootte om een rol van betekenis te kunnen spelen, anderzijds waren beide bedrijven actief in complementaire markten en met complementaire producten. Waar Unilin zich van oudsher op de industrie richtte - voornamelijk meubelen en verpakking - richtte Spano zich vooral op de handel. Unilin besliste een viertal jaar geleden om ook in de handel sterk actief te worden, zodat de overname perfect in onze strategie paste”.

Sluiting in Wielsbeke zonder ontslagen

Unilin liet geen gras groeien over de operationele stroomlijnning van de divisie Panels, die 1.300 medewerkers telt waarvan het merendeel in België. Afgelopen zomer startte een investeringsplan van meer dan 40 miljoen euro in kostenreductie, kwaliteitsverbetering en productinnovatie. Daarbij wordt in West-Vlaanderen gerationaliseerd van drie naar twee sites, terwijl de productiecapaciteit gelijk blijft.

De **Spanosite** langs de Ingelmunstersteenweg in Oostrozebeke (met zijn gunstige ligging aan het kanaal) werd de nieuwe hoofdvestiging van de divisie Panels. In Wielsbeke blijft enkel de Unilinsite in de Breesstraat bestaan. De fabriek in de Ridder de Ghellinckstraat in Wielsbeke wordt gesloten, met een nog

West-Vlaanderen investeert

onbekende bestemming in de toekomst. Bij de rationalisering van de divisie Panels wordt niemand ontslagen.

Lode De Boe: *“We zullen zowel het productievolume in de twee locaties opdrijven als het productengamma in de Unilingroep verder laten groeien en diversifiëren. Daardoor zijn ruim voldoende arbeidsplaatsen voorhanden, eventueel in andere activiteiten. Het staat absoluut bovenaan de sociale agenda dat de integratie geen ontslagen mag veroorzaken.”*

CONSERVATISME DOORBREKEN

Het behoud van de spaanplaatindustrie in West-Vlaanderen is niet alleen een kostentechnische oefening. **De Boe** ziet ook nood aan een verfrissende wind doorheen de producten: *“De platenindustrie is te conservatief, daarin kunnen we nog enorm veel innoveren. We moeten kijken naar technische oplossingen met toegevoegde waarde voor de klanten. Zowel Spano als Unilin kenden een gedreven R&D-geest en -mensen, elk op hun terrein. Door die samen te brengen,*

kunnen we zeer snel nieuwe producten ontwikkelen en marktrijp maken. In de bouw kunnen we oplossingen bieden vanaf de bekisting voor de fundamente tot en met het afgewerkte interieur. De

designcapaciteiten van de collega's van Unilin Flooring, onder meer Quick-Step, nemen we mee om in de interieurpanelen tot de top van de melanineproducenten te behoren.” ■

Historische (vlas)wortels

- In **1960** startten in Ooigem (vandaag deelgemeente van Wielsbeke) enkele families uit de Zuid-West-Vlaamse vlasindustrie met de productie van vlasspaanplaten. Het bedrijf Unilin kende in de jaren 70 een snelle groei en schakelde wegens het beperkte aanbod aan vlas over op houtspaansplaten.
- In **1973** werd met de eerste isolerende dakelementen de kiem gelegd voor de latere divisie Insulation.
- In **1989** startte de productie van laminaatvloeren, die de naam **Quick-Step** kregen en vanaf 1997 een lijmloos geïntegreerd kliksysteem introduceerden.
- In **1998** begon de productie van gemelamineerde spaanplaten en meubeldelen, evenals de eigen productie van MDF/HDF-panelen. Ondertussen groeide Unilin expansief met productiestigingen in o.m. Nederland, Frankrijk en de VS.
- In oktober **2005** verraste Unilin door zich voor 2,2 miljard euro te laten overnemen door Mohawk Industries, de Amerikaanse marktleider in vloerbekleding, met vandaag 32.500 medewerkers en 7,4 miljard dollar omzet. Mohawk veroorzaakte geen aardverschuiving maar was zo intelligent om de Zuid-West-Vlaamse vakkennis en het ondernemerschap verder te laten bloeien.
- In **2013** genereerden alle activiteiten samen een omzet van 1,4 miljard euro.
- In **2014** telt Unilin, mede door overnames, 5.400 werknemers wereldwijd.

Het belang van Unilin voor West-Vlaanderen

Unilin is in West-Vlaanderen werkgever voor circa 1.900 medewerkers en behoort daarmee tot de drie grootste industriële werkgevers in onze provincie. In het hoofdkwartier in de Ooigemstraat in Wielsbeke staan 214 medewerkers in voor de corporate services - IT, HR, Finance en het beheer van het intellectueel eigendom (divisie Technologies). De overige 1.680 werknemers werken vooral in de drie productiedivisies: Flooring, Panels en Insulation.

Figuur 1 toont een overzicht van de diverse vestigingen van Unilin in West-Vlaanderen en de tewerkstelling die daarmee verbonden is.

Unilin was einde 2014 nog actief op zeven locaties in West-Vlaanderen maar rationaliseert in de loop van 2015 naar 5 productiesites. De site van de divisie Panels in de Ridder de Ghellinckstraat in Ooigem wordt in de loop van 2015 gesloten. De capaciteit van deze unit wordt overgeheveld naar de overige twee fabrieken van Unilin Panels: de Ingelmunstersteenweg in Oostrozebeke (Spano) en de Breesstraat in Wielsbeke.

De oude site van de afdeling Flooring in de Schaapsdreef in Ooigem sloot einde 2014 en de gebouwen staan te koop.

Divisie Flooring: omvat wereldwijd 3.776 medewerkers, waarvan er **639** in de site Ooigemstraat in Wielsbeke aan de slag zijn. Zij staan in voor de fabricatie van vloerproducten (laminaat, samengesteld parket, en vinyl) met als blikvanger het vloerlaminaatmerk **Quick-Step**. In Wielsbeke wordt jaarlijks 25 miljoen m² laminaat geproduceerd.

Divisie Panels: 1.300 medewerkers, waarvan het merendeel in West-Vlaanderen. Productie van spaanplaat in Wielsbeke en in Oostrozebeke (Spano nv), en van decoratieve panelen in Ooigem-Wielsbeke en in Izegem.

Divisie Insulation: 210 medewerkers fabriceren in de fabriek in de Waregemstraat in Desselgem, dakelementen en isolatieplaten. In het buitenland wordt geproduceerd in Nederland (Oisterwijk, Nieuwerkerk aan de IJssel) en Frankrijk (Sury-le-Comtal en Castelsarrasin).

Voornaamste markten: Benelux, Frankrijk en Duitsland.

A&S Energie

De 50/50 jointventure met Aspiravi voor groene stroomproductie in Oostrozebeke hoorde bij de overname van Spano. A&S Energie verwerkt jaarlijks 170.000 m³ houtafval dat niet recupereerbaar is als grondstof voor panelenproductie tot elektriciteit voor omgerekend 51.000 gezinnen. Wat Unilin niet zelf gebruikt, wordt verkocht. In 2013 genereerden **24 medewerkers** 26,6 miljoen euro omzet en 5,4 miljoen euro winst na belastingen.

Figuur 1

Ligging van de verschillende productievestigingen van Unilin en hun tewerkstelling

Naam	Ligging	TEW in 2014
1 Unilin Headquarters	Wielsbeke	214
2 Unilin Flooring	Wielsbeke	639
3 Unilin Decor	Izegem	297
4 Unilin Panels (ex-Bospan)	Wielsbeke	270
Unilin Panels	Wielsbeke	Sluiting in 2015
5 Unilin Panels (Spano)	Oostrozebeke	270
6 Unilin Insulations	Waregem	210

